

Угрітесь, гитайте, І гуржоту наурайтеся, Ї свого не цурайтесь. / Т. Шевченко!

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 47-48 (775-776)

Грудень
2015 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

Новорічна казка – від Миколая до Водохреща

У сквері неподалік приміщення облдержадміністрації 19 грудня засяяла головна ялинка області, відкрилось казкове новорічне містечко. Його окрасою стала особлива інсталяція новорічної ялинки у вигляді конусу з куль, яку встановили на місці фонтану, а навколо неї розташували величезну сцену. Різнокольорові дерева скверу прикрашали яскравими гірляндами. Символ нового року буде енергоощадним. У кожній кулі – світодіодна лампа. За місяць роботи новорічна красуня споживатиме електроенергії трохи більше ніж на 100 грн.

Гостей свята привітав Святий Миколай. У нього в казковому містечку буде свій чарівний будиночок, де діти зможуть розповісти Миколаю про свої новорічні бажання та

сподівання або й зателефонувати. Надійний «Зв'язок зі св. Миколаєм» по скапу надасть охочим «Укртелеком».

Дорослим запропонують залишити у будиночку подарунків для дітей-переселенців, які вимушені відзначити новорічні свята далеко від дому. Такі «миколайчики» малюкам передаватимуть волонтери.

Діти раділи передноворічним дивам. Оля Міщенко розповіла: «У Святого Миколая попросила щастя і здоров'я всім своїм друзям і рідним. І щоб війна закінчилася».

Родзинкою став великий танцювальний флешмоб за участю відомого українського хореографа Дениса Міргоязова. Всі відвідувачі чарівного містечка згуртувалися у веселому танці. Розважали дітлахів й з десяток Дідів Морозів.

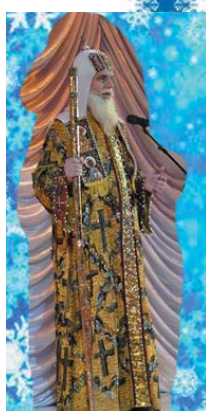

Працюватиме новорічне містечко у сквері біля облдержадміністрації протягом місяця – з 19 грудня до 19 січня. На сцені виступатимуть творчі колективи, відбуватимуться вистави обласних театрів, концерти та конкурси. Буде багато ігор, дітлахів розважатимуть аніматори та ляльки-актори.

Щодня о 16-й вмикатиметься святкова ілюмінація, і кожен мешканець та гість Дніпропетровщини зможе поринути у захопливу зимову казку.

Солодкі подарунки, дитячий сміх і перша новорічна вистава

У Дніпропетровському академічному театрі опери і балету 18 грудня відбулося традиційне обласне свято до Дня Святого Миколая.

На нього запросили понад тисячу дітей із багатодітних і малозабезпечених сімей, дітей-сиріт, дітей учасників АТО чи загиблих героїв України, а також дітей-переселенців. Дехто тут вперше, інші – бувають щороку. Перед початком театралізованої вистави «Чіполіно» на дітей чекав сюрприз – солодкі подарунки.

«Я тут була минулого року, – розповідає 12-річна Іринка з Нікопольського району. – Цьогоріч ми всі з нетерпінням чекали свята. Приїхали з наши-

ми батьками-вихователями. Мені дуже сподобалася і вистава, і подарунки». Сергійко – братик дівчинки – в захваті від свята. Солодкий подарунок, каже, ще не відкривав, цукерки повезе додому.

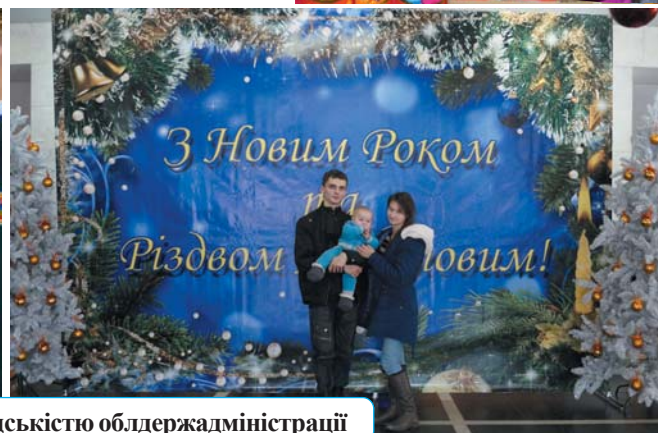
«У день Святого Миколая, що розпочинає зимові свята, кожна дитина, затамувавши подих, чекає на подарунки, – зазначив директор департаменту освіти і науки ОДА Олексій Полторацький. – Про кожного малюка ми пам'ятаємо, для кожного є подарунок, сюрприз, приємна новина. Адже наш пріоритет – це піклування, любов і турбота».

Новорічна обласна ялинка

Майже тисяча дітей із різних куточків області зібралися у Дніпропетровському академічному театрі опери і балету 24 грудня на традиційне передноворічне свято. Серед присутніх – діти з багатодітних і малозабезпечених родин, сімей учасників АТО, переселенців, діти військовослужбовців, працівників правоохоронних органів і журналістів, які загинули під час виконання службових обов'язків, та просто обдаровані дівчата та хлопці (переможці шкільних, районних, міських, обласних олімпіад, конкурсів, змагань).

На них чекали розваги від Діда Мороза та Снігуроньки, солодкі подарунки та казкова вистава «Снігова королева».

За матеріалами департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації

НОВИНИ РЕГІОНУ

Грудень

1-4 – виховні заходи з нагоди Дня Збройних Сил України: уроки мужності і патріотизму, тематичні бесіди, «круглі столи», усні журнали, інтелектуальні вікторини, конкурси малюнків, бойових листків, плакатів, зустрічі учнів з воїнами із зони антитерористичної операції, покладання квітів до меморіальних дошок, пам'ятних знаків загиблим за незалежність і територіальну цілісність України; військово-спортивні свята, змагання; огляди-конкурси військово-патріотичної пісні; огляди літератури, книжкові виставки, інформаційні стенди про воїнів-земляків.

2 – обласний семінар-практикум керівників гуртків дизайну.

3-7 – відкриті змагання з кордових автомоделей (у приміщенні, молодші школярі) у м. Стрий Львівської області.

4 – Дніпропетровський регіональний центр оцінювання якості освіти завершив апробацію тестових завдань ЗНО у 26 навчальних закладах Дніпропетровська та Дніпродзержинська;

– IV тур обласних змагань з радіозв'язку на коротких хвилях.

4-5 – виставка дипломних та академічних робіт студентів художнього відділення зі спеціальності «Образотворче мистецтво» у приміщенні Дніпропетровського театрально-художнього коледжу: «Служити Світлові Мистецтва», «Перший директор Заслужений діяч мистецтв України М.М. Панін. Його вчителі та учні».

5 – до районних державних адміністрацій передано 35 шкільних автобусів, які придбано за рахунок коштів обласного бюджету та Державного фонду регіонального розвитку;

– зимова сесія для слухачів ДВ МАНУ (відділення «Екологія та аграрні науки», «Хімія та біологія», «Технічні науки», «Комп'ютерні науки», «Науки про Землю», «Літературознавство, фольклористика та мистецтвознавство», «Мовознавство»).

5-6 – обласні змагання з радіоелектронного конструювання.

6 – обласний фестиваль екранних мистецтв за участю 36 студій.

9 – публічний захист проектів конкурсу «Молоді вчені Дніпропетровщини»;

– засідання «круглого столу» для науковців, екологічної громадськості, учнів і педагогів закладів освіти в рамках щорічного обласного конкурсу «Лелека».

9-10 – виставка «Освіта. Кар'єра. Суспільство – 2015» у Міському палаці дітей та юнацтва.

10 грудня – Студентський благодійний бал.

11 – нарада з питання оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів в умовах сучасного соціально-економічного розвитку області, під головуванням першого заступника голови облдержадміністрації за участю міських голів, голів райдержадміністрацій, керівників управлінь та відділів освіти.

14 – виховні заходи на вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

14-18 – учні ПТНЗ Дніпропетровська збирали подарунки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до Дня Святого Миколая в рамках проведення спільного заходу з Обласною молодіжною радою благодійної акції «Миколай про тебе не забуде».

16 – урочиста церемонія відзначення переможців, призерів та учасників I відбіркового (обласного, заочного) етапу Всеукраїнської науково-технічної виставки-конкурсу молодіжних інноваційних проектів «Майбутнє України» у 2015 році та учасників, переможців Всеукраїнського інтерактивного конкурсу «МАН-Юніор Дослідник», а також наукових керівників учнів-переможців.

17 – очний тур підсумкової контрольної роботи з математики, фізики, інформатики в рамках діяльності обласної електронної школи для обдарованої учнівської молоді; вебінар для слухачів віртуальної аерокосмічної школи.

18 – урочисте нагородження переможців і лауреатів конкурсу «Студент року Дніпропетровщини – 2015»; студентське свято «Новорічний вогник».

23 – нагородження переможців конкурсів «Краща рада молодих вчених», «Кращий молодий вчений», «Молоді вчені – Дніпропетровщини».

24 – обласне свято «Ялинка – 2016» у приміщенні Дніпропетровського академічного театру опери та балету.

Із 25 грудня 2015 року до 10 січня 2016 року, під час зимових канікул відбуваються новорічні та різдвяні розважально-виховні заходи для дітей та учнів на базі навчальних закладів області. Працюють комп'ютерні класи та спортивні зали, бібліотеки, гуртки за інтересами, відбуваються екскурсії.

Представники департаменту освіти і науки ОДА взяли участь:

9 – у парламентських слуханнях у Верховній Раді України на тему: «Правове забезпечення реформи освіти в Україні».

10 – у нараді в Адміністрації Президента України щодо проголошення 2016 р. «Роком англійської мови».

16 – у валидаційній зустрічі Етапу 3: фінансування сценаріїв оптимізації сфери ПТО, яку організував Європейський фонд освіти у співпраці з Міністерством освіти і науки України.

Олексій ПОЛТОРАЦЬКИЙ, директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації

Новий Дніпропетровщині Новий стандарт освіти Світи

НАГОРОДИ – МОЛОДИМ НАУКОВЦЯМ

На Дніпропетровщині нагородили переможців трьох наукових обласних конкурсів: «Молоді вчені – Дніпропетровщині», «Краща рада молодих вчених» та «Кращий молодий вчений».

Талановиті вчені щороку представляють дуже цікаві та корисні проекти. Цьогоріч багато науковців працюють над удосконаленням військової зброї. Переможцем у конкурсі проектів «Молоді вчені – Дніпропетровщині» став кандидат технічних наук, асистент Державного хіміко-технологічного університету **Денис Черваков**, який працював над розробкою куленепробивного скла.

«Суть проекту – адаптувати західні технології під українське виробництво і розробити системи як індивідуального, так і групового захисту для наших військовослужбовців, – каже юнак. – Моя розробка – полікарбонатні ком-

позиції з деякими ноу-хау, що витримують багаторазове попадання бронебійних та звичайних набойів. Вони набагато міцніші, ніж західні аналоги, а коштують у десятки разів дешевше».

Асистент Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету **Дмитро Макаренко** удосконалив посівну машину. Раніше її треба було зупиняти кожні 48 годин для проведення техобслуговування. А завдяки розробленій інновації машина може відпрацювати понад 200 годин без жодного ТО.

Над розробкою вітчизняних антитромбозних ліків працює кандидат хімічних наук, старший науковий

співробітник Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара **Віталій Пальчиков**, він розповідає: «Я стажувався в Оксфордському університеті, і саме там народилася ідея проекту. Тепер завдяки гранту від обласної влади зможу продовжити свої дослідження тут. Це поетапна робота, її підсумком має стати розробка вітчизняного протитромбозного препарату».

У конкурсах взяли участь майже 300 молодих вчених і 21 рада молодих вчених вишів і наукових установ Дніпропетровщини.

Кожен із 20 переможців конкурсу отримав грант від обласної влади – в середньому приблизно 36 тисяч гривень – на реалізацію своїх проектів.

У святковій та урочистій атмосфері Дипломи переможцям вручали директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації **Олексій Полторацький** і Голова ради молодих вчених Дніпропетровщини **Роман Безус**.

«Традиційні обласні конкурси покликані підтримати ініціативу молодих обдарованих науковців. Ці вчені – справжня еліта нашого суспільства, і саме їхня робота є основою для розвитку України. Усі, хто брав участь у цих змаганнях, хто наполегливо працював протягом тривалого часу та презентував свої наукові напрацювання, вже є переможцями!», – наголосив Олексій Полторацький.

СТУДЕНТИ РОКУ

«Щорічний обласний конкурс започаткував департамент освіти і науки ОДА. За чотири роки у ньому взяли участь понад 600 яскравих і активних, талановитих і креативних студентів, які досягли вагомих успіхів у своїй царині, – сказав директор департаменту **Олексій Полторацький**. – Тут є талановиті митці, успішні спортсмени, справжні лідери, новатори-винахідники, самовіддані волонтери. Вони вже мають за плечима успішні реалізовані проекти, перемоги у всеукраїнських і міжнародних конкурсах. Ми хочемо мотивувати їх на подальші досягнення й перемоги».

Урочиста церемонія оголошення переможців у 10 номінаціях і нагородження

відбулася у Палаці студентів ДНУ ім. О. Гончара у стилі «Оскар» – номінанти до останньої миті не знали, хто з них переміг.

За право стати кращими змагалися 111 студентів із 25 вишів. У чотирьох з номінацій лауреатами були не по три, як зазвичай, а по чотири претенденти. Втім у кожній номінації може бути обраний лише один.

Отже, переможцями стали:

«**Розумник року**» – **Юрій Міхеєнко**, Придніпровська державна академія будівництва та архітектури.

«**Спортсмен року**» – **Альона Шамотіна**, Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту.

«**Інноваційний прорив року**» – **Давид Павлов**, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет.

«**Лідер студентського самоврядування року**» – **Вікторія Придатченко**, Дніпродзержинський державний технічний університет.

«**Громадський діяч року**» – **Аліна Жолудь**, Університет митної справи та фінансів.

«**Художня самодіяльність року**» – народний ансамбль фольклорного танцю «Веселка», Університет митної справи та фінансів.

«**Волонтер року**» – **Дарія Хомяк**, Дніпропетровський національний університету імені Олеса Гончара.

«**Митець року**» – **Яна Конкіна**, Національна металургійна академія України.

«**Студентський засіб масової інформації року**» – студентська студія телебачення «Перфа ТВ», Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна.

«**Унікальна номінація року**» – **Володимир Калінін**, Національна металургійна академія.

Відзнаки та цінні призи переможцям та лауреатам конкурсу вручали видатні особистості Дніпропетровщини.

За інформацією департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації

СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ: психолого-педагогічний супровід

Конференція мала визначити основні напрямки роботи над обласним науково-методичним проектом «Освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства».

Відкриваючи пленарне засідання, **Михайло Ілліч Романенко**, ректор ДОППО, доктор філософських наук, професор, академік АН вищої школи України, окреслив проблеми та особливості побудови громадянського суспільства в Україні, визначив напрями роботи педагогів за цим питанням. **Марина Григорівна Ватковська**, проректор з науково-педагогічної роботи ДОППО, кандидат філософських наук, проаналізувала основні завдання роботи над втіленням обласного науково-методичного проекту, визначила організаційні складові цієї діяльності.

На пленарному засіданні виступили: **Галина Олександрівна Горбань**, завідувач ка-

У ДОППО 3 грудня відбулась обласна науково-практична конференція «Психолого-педагогічний супровід процесу соціалізації особистості в умовах формування громадянського суспільства».

До участі у заході були запрошені представники педагогічної громади Дніпропетровщини: завідувачі районних методичних кабінетів, керівники методичних об'єднань, заступники директорів з навчально-виховної та виховної роботи, практичні психологи й соціальні педагоги.

федри педагогіки та психології ДОППО, доктор психологічних наук, доцент, яка в доповіді «Соціально-психологічні основи супроводу соціалізації особистості в освітньому просторі» визначила основні підходи щодо розкриття змісту процесу соціалізації, особливості його періодизації, основи психологічного супроводу й забезпечення цього процесу в межах освітніх закладів; **Галина Аркадіївна Пальм**, доцент кафедри педагогіки та психології ДОППО, кандидат психологічних наук, яка в

доповіді «Формування соціальної компетентності як завдання процесу соціалізації» запропонувала учасникам конференції ґрунтовний аналіз змісту та розмежування понять «компетентність» й «компетентність», окреслила завдання щодо формування соціальної компетентності в контексті процесу соціалізації.

Під час конференції працювали творчі групи: «Особливості соціалізації особистості в умовах євроінтеграції сучасної освіти», «Становлення особистості в сучасному

громадянському суспільстві», «Соціальна компетентність особистості в сучасному життєвому вимірі», «Життєстійкість особистості як чинник соціально-психологічної адаптації», «Психологічний супровід процесу соціалізації в загальноосвітньому навчальному закладі». Учасники творчих груп обговорили такі питання: 1) сучасні проблеми, з якими стикаються освітні заклади як інститути соціалізації; 2) причини, що заважають забезпечувати ефективну соціалізацію суб'єктів освітнього простору; 3) завдання, які має вирішувати педагогічна спільнота, втілюючи проект «Освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства». Представники груп презентували спільну працю, визначили основні проблемні зони, що потребують ґрунтовної розробки під час втілення проекту.

Наш кор.

Моніторинг профільного навчання

Протягом 2015 року в загальноосвітніх навчальних закладах області відбулося моніторингове дослідження впровадження профільного навчання, яке покликане з'ясувати суспільну та педагогічну думку щодо впливу на якість профільного навчання різних форм його організації, проблем, що постають при організації допрофільної підготовки та профільного навчання безпосередньо в навчальному закладі, а також вивчення найефективніших способів вирішення завдань запровадження профільного навчання в старшій школі.

Моніторингове дослідження здійснювалось методом анонімного опитування керівників ЗНЗ, учнів 11-х класів, батьків цих учнів, вивченням статистичної інформації управлінь і відділів освіти з питань профільного навчання.

Опитано 35 представників управлінь і відділів освіти, 338 керівників ЗНЗ (192 – в містах, 146 – у районах), 1904 учні 11-х класів (737 – у містах, 1167 – у районах), 1911 батьків учнів 11-х класів (924 – в містах, 987 – у районах).

До профільної освіти в області залучено 28589 учнів 10-11-х класів, що становить 86 % від їх загальної кількості (33146), у 2007 р. – 57,2 %.

В області діє 60 освітніх округів (із них: 48 з одним базовим навчальним закладом, мають декілька опорних шкіл – 12), в освітніх округах функціонує 482 класи, в яких навчається 9621 учень.

Внутрішньошкільна модель профільного навчання (найбільш поширена в області) має такі форми:

– профільні класи – 53 ЗНЗ, у них – 19933 учні;

– профільні групи в багатопрофільних навчальних закладах – 33 ЗНЗ, 1496 учнів;

– профільне навчання за індивідуальними навчальними планами – 11 ЗНЗ, 211 учнів;

– динамічні профільні групи, в тому числі й різновікові – 7 ЗНЗ, 165 учнів.

Набувають розвитку також різні форми мережевої моделі:

– НВК (асоціація освітніх закладів) – 5640 учнів;

– школа-ресурсний центр – 1020 учнів;

– навчальні заклади на базі вищих навчальних закладів – 604 учні;

– центр профільного навчання – 177 учнів;

– міжшкільне об'єднання – 477 учнів;

– соціальний педагогічний комплекс – 265 учнів;

– ресурсний центр районного, міського округу – 473 учні.

Статистика свідчить, що допрофільною підготовкою займається 21921 учень 8-9-х класів, що становить 42 % від загальної кількості (51761), для порівняння у 2007 р. – 7919 учнів та 13,8 % (57318).

Аналіз статистичних даних дає підстави зробити такі висновки:

у більшості ЗНЗ міст і районів області переважає однопрофільність, що є найменш ефективною формою навчання, бо не забезпечує учням право вибору профілю навчання;

у більшості освітніх установ районів і міст області відсутня система наступності та неперервності допрофільної підготовки і профільного навчання.

Досвід і тенденції профілізації старшої школи свідчить про необхідність врахування як суспільного контексту школи, так й індивідуальних потреб і здібностей учнів. Запровадження профільного навчання потребує перегляду змісту навчально-виховного процесу в напрямі перетворення з репродуктивного у продуктивний, здатний підготувати учнів не лише до творчого застосування набутих знань і навичок, а й постійного самовдосконалення.

Здійснивши порівняльний аналіз матеріалів моніторингового дослідження стану впровадження профільного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах області, проведеного у 2007 та 2015 роках, необхідно зазначити, що ситуація суттєво не змінилася; певна позитивна динаміка є в інформуванні учнів про місцеві вищі навчальні заклади, умови

вступу до них та знання про попит на місцевому ринку праці. Зростає кількість загальноосвітніх навчальних закладів (з 24 % до 35 %), де діють кабінети профорієнтації; 87 % респондентів – керівників ЗНЗ організовують професійно-консультаційну психологічну діагностику учнів основної школи, однак відсоток допрофільної підготовки у ЗНЗ зменшився майже на 3 %. Хоча навчальні заклади області краще забезпечені програмами для профільного навчання (2007 р. – 54 %, 2015 р. – 81 %), покращилася також ситуація щодо забезпечення ЗНЗ підручниками з профільних предметів (з 20 % у 2007 р. до 45 % у 2015 р.), проте серед важливих проблем керівники ЗНЗ (48 %) на перші місця поставили питання матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення.

Отже, зміни у профільній школі потрібно розпочинати з якісного ресурсного забезпечення, не забуваючи при цьому про необхідність якісної підготовки педагогів, підвищення їхнього фахового, методичного рівнів, формування позитивної мотивації до навчання в учнів і батьків та суспільства в цілому.

Людмила ШВИДУН, завідувач лабораторії моніторингу якості освіти та зовнішнього оцінювання;
Інна СОТНІЧУК, методист лабораторії;
Любов СИТНИК, старший викладач; кафедри випереджаючої освіти

З детальним порівняльним аналізом підсумків моніторингу профільного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах Дніпропетровської області можна ознайомитися на сайті ДОППО (doippo.dp.ua) в рубриці «Моніторинг якості освіти».

Грудень

2 – семінар для вчителів англійської мови «Ігрові технології як засіб формування і розвитку комунікативної та соціокультурної компетенцій учнів початкової школи»;

– засідання творчої групи шкільних бібліотекарів «Бібліотека в медіапросторі».

3 – семінар для директорів гімназій «Імідж і місія гімназії як ресурс її розвитку» на базі Ленінської гімназії Дніпропетровська;

– навчальний тренінг «Використання інноваційних технологій у формуванні підприємницької культури на уроках нееконічного профілю» в рамках українсько-польського проекту «Уроки з підприємницьким тлом».

4 – обласний семінар для вчителів французької мови «Формування комунікативної компетентності засобами інтерактивних технологій на уроках іноземної мови» на базі гімназії № 11 Дніпропетровська.

8 – семінар-практикум для керівників методоб'єднань вчителів образотворчого мистецтва «Роль об'єктів спадщини в суспільному житті нинішнього і майбутніх поколінь».

9 – семінар-практикум для керівників методоб'єднань вчителів математики «Використання новітніх технологій як один із шляхів підвищення мотиваційної складової ефективного навчання» (з досвіду роботи творчої лабораторії Павлограда);

– обласний «круглий стіл» для керівників експериментальних закладів за темою дослідно-експериментальної роботи: «Використання Інтернет- та медіаосвітніх технологій у навчально-виховному процесі сучасної школи та їхній вплив на формування інноваційної особистості».

15 – «круглий стіл» «Про хід реалізації науково-методичної роботи на 2016 рік» для директорів експериментальних закладів, що працюють за темами: «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів» та «Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання».

17 – засідання «круглого столу» для керівників ВСШ «Організаційно-педагогічні умови управління якістю навчально-виховного процесу у вечірній школі».

Постійні семінари-тренінги для методистів методичних кабінетів з основних питань діяльності:

3 – для методистів, які координують роботу освітніх округів: «Нові підходи до організації науково-методичної роботи в умовах функціонування освітніх округів»;

6 – для методистів, які координують експериментальну діяльність навчальних закладів: «Організація науково-методичного супроводу дослідно-експериментальної діяльності»;

17 – для методистів по роботі з кадрами: «Науково-методичний супровід впровадження проекту «Електронна атегастація».

2, 3, 8, 19 – захисти курсових проектів заступників директорів і директорів сільських і міських ЗНЗ.

4-17 – навчально-методичний відділ креативної освіти та координації діяльності методичних установ підбив підсумки моніторингу самоосвітньої діяльності директорів ЗНЗ, їхніх заступників з НВР та методистів управлінь і відділів освіти.

Григорій ДРАГУНОВ, завідувач навчально-методичного відділу організаційно-педагогічних заходів

Хроніка подій

Професійно-технічна освіта

Грудень

7-11 – заходи до Всеукраїнського тижня права.

7, 8, 10, 12 – II етап Всеукраїнської олімпіади з фізики (в он-лайн режимі).

8 – профорієнтаційний захід для учнів спецшколи № 90 (Дніпропетровськ) в рамках інклюзивної освіти за участю учнів ДЦПТОС, ВТУ-55 і центру зайнятості;

– засідання міської методичної секції старших майстрів і Школи впровадження нових виробничих технологій.

9 – семінар-практикум викладачів інформатики «Впровадження сучасного дидактичного інструментарію в навчально-виробничий процес».

9-10 – участь закладів ПТО Дніпропетровська у виставці «Освіта. Кар'єра. Суспільство – 2015».

10-20 – Декада робітничих професій поліграфії, інформаційних технологій, поштового зв'язку.

11 – вебінар «Передовий педагогічний досвід: порядок вивчення, узагальнення, поширення та практичного впровадження»;

– майстер-клас на тему «Безпека праці – запорука збереження здоров'я та життя людини».

14-15 – II етап Всеукраїнської олімпіади з математики (в он-лайн режимі).

15 – засідання творчої групи зі створення аудіовізуального словника будівельних термінів з професії «Лицювальник-плиточник».

16 – засідання клубу «Лідер». Година спілкування «Права свої знай та про правила й обов'язки не забувай»;

– обласна олімпіада з інформаційних технологій серед учнів ПТНЗ.

16-18, 21, 23 – контрольні роботи учнів ПТНЗ – слухачів МАН (в он-лайн режимі).

17 – семінар організаторів професійної освіти ПТНЗ I рівня атестації (на базі навчальних закладів різних форм власності та підпорядкування);

– обласна олімпіада з екології серед учнів ПТНЗ (відбірковий етап – захист екологічних проєктів).

18 – заняття лабораторії класного керівника (дистанційна форма навчання);

– майстер-клас для педагогічних працівників, які навчають за професією «Кухар», на тему «Сучасна українська кухня».

22 – педагогічна відеоконференція «Впровадження нових підходів до викладання правових дисциплін у контексті «Концепції національно-патріотичного виховання» (у режимі відеозв'язку);

– «Круглий стіл» лідерів учнівського самоврядування та класних керівників Павлоградського молодіжного округу;

– засідання клубу «Вулик»: проблемний семінар «Формування громадянина-патріота»;

– заняття Школи практичного психолога та соціального педагога ПТНЗ області.

23 – семінар організаторів дослідницько-експериментальної роботи в ПТНЗ. Підсумки III, заключного етапу дослідно-експериментального майданчику Марганецького професійного ліцею «Формування професійної компетентності та корпоративної культури робітничих кадрів».

24 – семінар керівників центрів при кримінально-виконавчих установах закритого типу;

– захист науково-дослідницьких проєктів учнів ПТНЗ – слухачів МАН;

– науково-практичний вебінар «Навчально-методичний супровід впровадження педагогічних технологій розвитку особистості у професійно-технічну освіту» спільно з Інститутом ПТО НАПН України (у режимі відеозв'язку);

– заняття педагогічної майстерні вихователів гуртожитків ПТНЗ.

28 – природно-охоронна акція «Збережи ялинку».

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

НАСЛІДКИ РЕФОРМ В ПТО: ПЕРЕДБАЧИТИ І КОРИГУВАТИ

16 грудня в Києві на базі Міністерства освіти і науки України представники Європейського Фонду освіти в Україні спільно з МОН України провели семінар на тему: «Прогнозування впливу реформ у галузі професійно-технічної освіти (проєкт «PRIME»)», де на прикладі досліджень професійно-технічної освіти Дніпропетровської, Вінницької областей та м. Києва підбили підсумки III етапу проєкту.

Головною метою пілотного проєкту ЄФО «PRIME» є прогнозування впливу реформ у галузі професійної освіти та підготовки робітничих кадрів. Методологія проєкту базується на поетапному процесі, завдяки якому відбувається порівняння варіантів заходів, спрямованих на визначення проблем, та визначається, котрий із них міг би сприяти досягненню мети найкращим чином. Першочерговою метою впровадження методології PRIME в Україні є сприяння державним органам влади в пошуку найкращого плану дій щодо оптимізації мережі навчальних закладів професійної освіти.

В заході взяли участь координатори проєкту, представники департаменту ПТО МОН України, керівники органів управління освіти областей, керівники НМЦ ПТО областей, голови обласних організацій Всеукраїнської асоціації працівників профтехосвіти.

На семінарі були представлені підсумки досліджень і аналіз відповідного реагування на них з боку керівників органів управління пілотних регіонів. Звітував про роботу Дніпропетровщини заступник директора департаменту освіти і науки облдержадміністрації А.Л. Демура.

Микола КОРНІСНКО, заступник директора НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

ДЕКАДА РОБІТНИЧИХ ПРОФЕСІЙ

галузей інформаційних технологій, поліграфії та поштового зв'язку

У Міжрегіональному вищому професійному училищі з поліграфії та інформаційних технологій під гаслом «Знайомство зі світом професій» відбувся профорієнтаційний захід для школярів. Учні стали активними учасниками:

– тренінгу за авторською методикою з профорієнтації «Пімкос» (за допомогою путівника, де кожна літера символізує початок окремої дії на шляху до самопізнання);

– електронного тестування щодо визначення планів у професійному житті на базі новоствореного ресурсного центру «Професійний розвиток молодіжних ініціатив»;

– майстер-класів з паперопластики, дизайнерських робіт і кондитерської справи;

– шоу-програми агітаційного гурту «Поліграфіст» у формі казки про професії, за якими навчають в училищі.

Школярі заповнили анкети на участь у гуртках, здійснили екскурсію кабінетами, лабораторіями та майстернями, поспілкувалися з учнями та викладачами училища.

У Дніпропетровському центрі професійної освіти декаду розпочав День відкритих дверей. Представники креатив-студії провели майстер-клас з пошуку роботи за допомогою Інтернет-середовища. Для майбутніх абітурієнтів відбулося пробне вхідне тестування, що використовується при вступі на навчання до ПТНЗ.

Особливістю заходу стали майстер-класи робітничих спеціальностей з використанням інформаційних технологій:

• *кравець і закрійник* – моделювання та розкрій швейних виробів;

• *перукар* – електронне моделювання зачіски за типом обличчя та життєвою ситуацією;

• *манікюрниця* – підбір кольорової гамми лаку за формою нігтів та рук;

• *кухар-кондитер* – новітні технології приготування страв.

Дніпропетровський центр професійно-технічної освіти розпочав декаду презентації професії «Оператор поштового зв'язку». Учні шкіл ознайомилися з майстернями закладу, оснащення яких відповідає реаліям відділення поштового зв'язку (відтворюється повний цикл руху поштових відправлень), взяли участь у драйв-тесті «Я обираю професію». В кабінеті «Інформаційних технологій» школярі могли самостійно створювати свої новорічні поштові листівки з побажаннями на 2016 рік: «Бажаю стати керівником банку», «Мрію стати успішним інформатиком», «Створюю своє підприємство», «Хочу допомагати іншим» тощо.

У Криворізькому професійному гірничо-металургійному ліцеї відбувся конкурс серед учнів на кращу листівку, присвячену історії розвитку комп'ютерної верстки, вікторина «Подорож океаном комп'ютерних знань», майстер-клас «Засоби композиції друкованих видань», виставка новорічних газет у номінаціях «Графічна зима» та «Плакатна графіка». Для викладачів ліцею проведено майстер-клас для ознайомлення з «Хмарними технологіями».

Декаду завершив «Парад професій», на який запросили учнів 9-11-х класів криворізьких загальноосвітніх шкіл та представників підприємств регіону – замовників кадрів. Відбулася театралізована аматорська презентація професії «Оператор комп'ютерної верстки».

В Орджонікідзевському професійно-технічному училищі проведено День відкритих дверей для учнів 7-х та 11-х класів загальноосвітніх шкіл міста під гаслом «Твої безмежні можливості у виборі професії». Успішні випускники училища минулих років продемонстрували свої досягнення, за які вони отримали визнання та нагороди на рівні області та країни. Свою відео-казку «Ромео і Джульєтта» представила обласна стипендіатка, переможець обласної олімпіади з «Офісного програмування», учениця 3 курсу з професії «Оператор комп'ютерного набору» Юлія Кучерява.

Враження та побажання гості залишили на сторінках «Візитачіної книги» навчального закладу.

У Західно-Дніпровському центрі професійно-технічної освіти підвищена увага приділяється використанню комп'ютерних технологій і засобів Інтернету шляхом впровадження навчання за допомогою сучасного електронного мультимедійного підручника «Технологія зварювальних робіт. Обладнання та інструменти». В умовах інформаційного суспільства робота з комп'ютером сприяє підвищенню інтересу й загальної мотивації до навчання.

Світлана ГОЛОВЧЕНКО, методист НМЦ ПТО

Майстри кухарської справи опановують нові технології

На базі Дніпропетровського центру професійної освіти відбувся майстер-клас «Сучасні тенденції розвитку української кухні «Ukrainian Fashion Food». У ньому взяли участь 23 майстри виробничого навчання за професією «Кухар» ПТНЗ області.

На кулінарній вікторині «Приготування салату» педагоги могли скуштувати салат і в інтерактивній формі визначити його складові, що відповідають концепції Ukrainian fashion food: страви легкі, по-сучасному приготовлені, оформлені і стильно подані. Шеф-кухар ресторану «Лофт» ознайомив присутніх із сучасними технологіями приготування м'ясних страв, із застосуванням методу вакуумування.

Майстри удосконалювали навички приготування вареників: готували два види тіста: чорне з чорнилами каракатиці та зелене

з фрешем із шпінату. У стилі Ukrainian fashion food готували та подавали чорні вареники з гусячим м'ясом під соусом «дор-блю» та зелені вареники з сирним міксом під пармезаном та мікрогірном. За смаком вони відрізнялися, та й поєднання начинки з відповідним тістом було дуже вдалим.

«Ми переконані, що така форма навчання є найефективнішою. На майстер-класі учасники обмінялися досвідом та мали змогу приготувати нову страву під пильним оком автора ідеї. Саме тому ми ініціювали проведення такого навчання для викладачів профтехучилищ. Адже вони зможуть навчити своїх вихованців новим та незвичним стравам», – зазначив директор департаменту освіти і науки ОДА Олександр Полторацький.

Усі учасники майстер-класу отримали відповідні сертифікати.

ОНЛАЙНОВІ ЧОМУСИКИ, АБО ЩО ТАКЕ МІКСІКЕ?

МІКСІКЕ

Задоволення від навчання

Прагнення учителя ознайомити учнів із незвіданим і цікавим не має перетворюватися на перебіг одноманітних і передбачуваних навчальних подій. Щоб викликати в учнів інтерес до навчання, педагог готовий шукати та експериментувати. Проте інколи варто скористатися успішним досвідом тих навчальних проектів, що вже довели свою ефективність. Зокрема, таким є українсько-естонський проект «Міксіке в Україні». Його мета – **упровадження та розвиток онлайн-навчання** в загальноосвітніх навчальних закладах України, налагодження зв'язків та комунікації між педагогами та учнями з різних країн.

Міксіке – освітнє онлайн-середовище (<http://lviv.miksike.net>), що надає можливість вчителям, учням і батькам створювати, використовувати, зберігати та поширювати авторські навчальні онлайн-матеріали (інтерактивні вправи, дидактичні матеріали, вікторини тощо), а також використовувати колекцію навчальних матеріалів, яку створили інші педагоги – учасники проекту. Також освітнє середовище Міксіке дає змогу організувати та проводити навчальні змагання серед учнів школи, між учнями різних шкіл області або країни, а також між школами різних країн Європи.

освітян Автономної Республіки Крим. Тут проект втілювався протягом трьох років, однак після окупації півострова у вересні 2014 року проект переміщено до Львова.

2014 року створено українськомовну платформу, розроблено навчальні та методичні матеріали для проведення навчальних семінарів для координаторів проекту – тих педагогів, які бажають брати участь у ньому. **2015 року** проведено відкрити реєстрацію потенційних учасників проекту та підписано і поширено офіційні документи щодо його втілення. Нині в проект беруть активну участь педагоги та учні з 16-ти областей України та столиці, до нього залучено понад 200 навчальних закладів України.

Учасниками проекту можуть стати учні навіть тих навчальних закладів, адміністрація яких офіційно не зареєстрована для участі в проекті. Зазвичай учні дізнаються про проект за межами навчального закладу через соціальні мережі. Вони самостійно реєструються і використовують тренувальні майданчи-

«Ор-Авнер» Дніпродзержинська, Вільногірська ЗОШ І-ІІІ ст. № 5, Павлоградські ЗШ І-ІІІ ст. № 5, № 7, № 12, Солонянські СЗШ № 1, № 2; СЗШ № 44, Письмечівська СЗШ, Дзержинська СЗШ, Привільнянська СЗШ, НВК Олександропільська СЗШ – ДНЗ І-ІІІ ст., Новопокровська СЗШ, Сурсько-Михайлівська СЗШ І-ІІІ ст., Миропільська НСЗШ, Котлярівська НСЗШ Солонянського району; ЗОШ № 9, НВК «Лицей № 10», ЗОШ № 11 м. Марганець; Криворізькі СШ № 9, гімназія № 127, Петриківська НСЗШ, П'ятихатська СЗШ І-ІІІ ст. № 3, Баглійська СЗШ І-ІІ ст. Дніпропетровського району, Верхівцевська СЗШ № 2 І-ІІІ ст., Новопавлівська СЗШ № 2 Межівського району, Петропавлівська СЗШ І-ІІІ ст. № 1, Апостолівська СЗШ І-ІІІ ст. № 1, Надеждівський НВК Криворізького району, Мар'є-Дмитрівська СЗШ І-ІІІ ст. Софіївського району.

Що ж приваблює педагогів та учнів у проекті Міксіке? Насамперед – простота та доступність цього освітнього онлайн-середовища, лояльна політика організаторів проекту. Інструменти середовища досить прості, їх легко і

вивчення іноземної та рідної мови, історії, географії тощо. Творчому та винахідливому вчителю платформа надає широкі поле для діяльності.

Права педагогів та учнів на сайті чітко розмежовано. Наприклад, учитель-предметник має можливість створювати майданчики як для одного класу, так і всього навчального закладу, використовувати їх під час уроків, позакласних заходів, а ще – для розміщення домашнього завдання тощо.

На сайті проекту Міксіке також розміщено інструменти для **створення інтерактивних завдань**. Учні, розв'язуючи ці завдання, легко запам'ятовують складні визначення, поняття, значення та правопис іншомовних слів тощо. Ігри та змагання, до яких залучаються учні під час розв'язання завдань, стимулюють їхній пізнавальний інтерес. Також на сайті проекту Міксіке учитель може створювати та зберігати колекцію дидактичних матеріалів, яку поповнюють і використовують за принципом «я для всіх, і всі для мене».

За потреби вчитель визначає характер завдання: «тренажер» чи контрольне, завдання для змагання кількох класів між собою чи завдання для конкретної групи учнів. Він має можливість **відстежувати навчальні досягнення учнів**, а учні – бачити результати своєї роботи та порівнювати їх із результатами однокласників.

Підтримка організаторами проекту ідей українських учителів щодо застосування онлайн-середовища Міксіке в навчально-виховному процесі розширила можливості як учителів-предметників, так і адміністрації навчальних закладів. Освітню платформу Міксіке почали **використовувати для моніторингу навченості усного рахунку** в учнів початкових класів. За півроку моніторингу було отримано результати, які засвідчили високу ефективність її використання.

Із жовтня 2015 року стартував І етап змагань Прангліміне. Кращими класами II етапу змагань Прангліміне в Україні стали: 3Б, 11 класи СЗШ № 21, 5В, 6В, 7А, 7Г, 8В, 8Г, 10А, 10Б, 11А класи гімназії № 3 Дніпропетровська, 7 клас Кам'янської СЗШ І-ІІІ ст. Нікопольського району. Найактивнішими дорослими з кращими результатами по Україні стали вчителі та батьки СЗШ № 21 Дніпропетровська. Третій етап закінчується 30 грудня 2015 року.

Очний регіональний фінальний етап змагань відбудеться для учасників Дніпропетровщини на базі ДОШПО у лютому 2016 року, очний Всеукраїнський фінал – у Львові на початку березня 2016 року. Його переможці

взьмуть участь у міжнародних змаганнях у травні 2016 р.

У міжнародних змаганнях Прангліміне інтереси України представлятиме команда із 28 учасників в усіх вікових категоріях відповідно до правил змагань, що детально описані на сайті проекту. Брати участь у змаганнях можна з шестирічного віку. Разом з учнями можуть змагатися їхні батьки та вчителі, бабусі та дідуся.

Протягом навчального року на учасників чекає понад **10 інтерактивних тематичних вікторин і конкурсів**. Для вчителів запла-

новано проведення навчальних семінарів, на яких розглянуть питання: щодо створення інтерактивних вправ; використання «тренажерів»; проведення змагань; обміну досвідом тощо.

Також протягом року відбудуться **конкурси для вчителів-предметників**. Цього навчального року розпочнеться активна робота зі створення банку дидактичних матеріалів для використання їх під час викладання навчальних предметів.

Отже, можливості освітнього онлайн-середовища Міксіке створюють широке поле для творчості педагогів. Завдяки йому навчання перетворюється на захопливий процес, у якому нецікавих і складних наук не існує.

Керівник проектів Міксіке **Міла Пільв** (e-mail: ljuda@miksike.ee);

Координатор проекту в Україні: **Маргарита Носкова** (e-mail: noskova@loippo.lviv.ua).

Регіональні координатори у Дніпропетровській та неокупованих територіях Донецької та Луганської областей: **Марина Ватковська** (vatkovskaya@gmail.com); **Людмила Харлаш** (lharlash@gmail.com).

Сподіваємося на співпрацю!

За матеріалами статті «Застосуємо педагогічні інновації» Носкової М.В. в журналі «Заступник директора школи» № 10/2015.

Людмила ХАРЛАШ, заступник декана факультету відкритої освіти, доцент кафедри управління інформаційно-освітніми проектами ДОШПО, кандидат філософських наук

Фото **Тетяни Вовк**, вчительки інформатики гімназії № 3 Дніпропетровська (<https://www.facebook.com/groups/967813063248525/>)

Середовище Міксіке створено 1994 р в Естонії і успішно використовується у навчальних закладах країни вже понад 20 років. Крім Естонії, у середовищі Міксіке тривалий час працюють вчителі, учні та їхні батьки з Латвії, Литви, Словенії.

Слово «*міксіке*» в перекладі з естонської – *чомузик*. Це освітнє середовище створено для творчих і допитливих, винахідливих і завзяятих людей різного віку, завдяки яким воно і розвивається. **Задоволення від навчання** стало визначальним у втіленні проекту, а нині є його гаслом у всіх країнах.

Завдяки реалізації проекту вчителі-предметники вдосконалюють свої навички використання онлайн-інструментів під час планування і проведення уроків, створюють дидактичні й методичні матеріали за допомогою оригінальних онлайн-інструментів, розроблених для навчального середовища Міксіке.

Із 2011 року за підтримки Міністерства закордонних справ Естонії освітнє онлайн-середовище Міксіке стало доступним для

ки, беруть участь в онлайн-заходах проекту тощо. Часто педагоги вперше дізнаються про освітнє онлайн-середовище Міксіке від учнів.

У 2015 році у соціальній мережі Facebook (<https://www.facebook.com/groups/967813063248525/>) створено спільноту учасників проекту. Тут педагоги висловлюють свої ідеї щодо застосування інструментів освітнього онлайн-середовища Міксіке в навчально-виховному процесі, методичній роботі, активно обговорюють технічні прийоми для отримання ліпших результатів у навчанні учнів та готуються до змагань у середовищі Міксіке. Також педагоги, учні та їхні батьки обговорюють розвиток проекту в Україні.

Нині активними учасниками проекту у Дніпропетровській області є гімназія № 3, ССЗШ № 13, СЗШ № 21, ССЗШ № 22, СЗШ № 50, СЗШ № 75, СЗШ № 97 імені П.І. Шкідченка, НВК № 139, ЗНЗ-центр творчості «Дума», СЗШ № 143 Дніпропетровська, Кам'янська СЗШ І-ІІІ ст. Нікопольського району, НВК

швидко опанувати. А сам характер та можливості інструментарію дають змогу використовувати його на різних етапах навчання та контролю, у позаурочних заходах, для індивідуальної роботи з учнями та для розв'язання домашніх завдань. Організатори та координатори проекту постійно підтримують та консультують учасників проекту. Усі заходи, що відбуваються у межах проекту для українських учасників, безкоштовні. Для участі в проекті достатньо зареєструватися на сайті Міксіке (<http://lviv.miksike.net/#sign-up>) та заповнити анкету (https://docs.google.com/forms/d/1B4biD37TcCYupUNDFnWfVDSNIMtSO7ue6fVq6-1P_U/viewform).

Сайт проекту Міксіке містить різноманітні платформи та інструменти для розвитку пам'яті учнів, зокрема «тренажери» для усного рахунку. Популярною є «Прангліміне» – платформа для проведення тренувань і змагань з усного рахунку. Водночас у онлайн-середовищі завдання для

Ажурна паперова ялинка

1. Візьми три аркуші паперу і згни їх навпіл уздовж.

2. Роздрукуй шаблон і розріж його по лінії згину.

3. Зігнуті аркуші поклади один на інший так, щоб згни були праворуч. Зверху поклади шаблон.

4. За допомогою скріпок зафіксуй аркуші.

5. Манікюрними ножицями виріж малюнок.
6. Канцелярським ножиком або манікюрними ножицями виріж внутрішні елементи ялинки.

У тебе мають бути ось такі три деталі:

7. Розгорни деталі, рівно сложи їх та проший ниткою по лінії згину.

8. Розгорни ялинку так, аби відстань між краями була приблизно однаковою. Можеш використати й інші шаблони паперових ялинок. Якщо папір щільний, ялинку можна скласти з 2-х деталей.

Дуже, все у твоїх руках!

Яку чудову ялинку ми створили. Справжню зірку новорічного столу! Щасливої тобі ялинки та новорічних свят!

Пухнаста зимова казка

Простий майстер-клас зі створення зимових виробів з помпонів!

Робіть помпон, як показано на малюнку, а далі – лет вашої фантазії!

Паперовий янгол

Крок 3

Так само виготовляються й інші деталі. Беремо коротшу смужку, робимо петельку (так, як це описано у кроці 2), але поки що не з'єднуємо, а тримаємо.

Далі беремо ще одну коротку смужечку. З неї ми робимо над двома вже готовими петлями ще одну – велику. І все це тримаємо пальцями.

Якщо рук, щоб все тримати, «бракує», – допоможуть звичайні канцелярські скріпки; їх після остаточного з'єднання до купи усіх елементів знімають.

Беремо довгу смужечку. Один її кінець потрібно підкласти під усі петлі й тримати. Потім необхідно взяти ще одну велику смужку. Одним кінцем підкладаємо її під всю конструкцію і нарешті з'єднуємо за допомогою степлера.

І що ми маємо? Три петельки на двох довгих смужках.

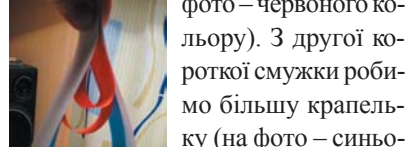
Тепер зробимо ще по дві петельки з коротеньких смужечок. За допомогою степлера приєднуємо їх до довгих смужок справа і зліва.

Крок 4

Нам знову знадобиться коротка смужка. Робимо дві петельки, але

надаємо їм форму крапельки (на фото – червоного кольору). З другої короткої смужки робимо більшу крапельку (на фото – синього кольору). Тепер

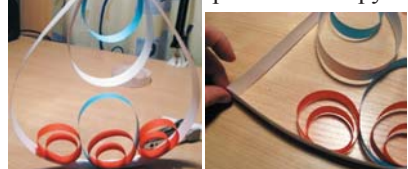
треба взяти велику смужку і зробити з

неї одинарну петлю (на фото – білого кольору). Так ми зробили велику крапельку, з маленькими всередині.

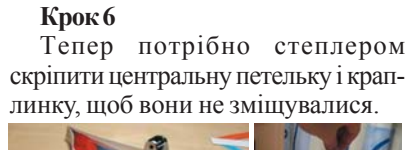
Крок 5

Повертаємося до виготовленої раніше конструкції

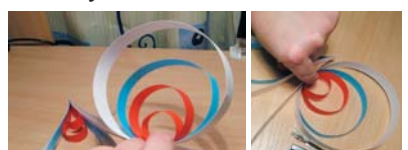
Тепер на однакових відстанях згинаємо велику білу смужку праворуч і ліворуч. Тобі не нагадує це платячко? Так буде «одягнений» наш янгол.

Крок 6
Тепер потрібно степлером скріпити центральну петельку і крапельку, щоб вони не зміщувалися.

Крок 7

Без чого не можна уявити янгола? Що є символом його чистоти, вірності, любові? Звичайно, це крильця. З короткої червоної смужки робимо подвійну петлю, з короткої синьої – одинарну петлю, з довгої білої – теж одинарну. Не скріплюємо – притримуємо пальцями.

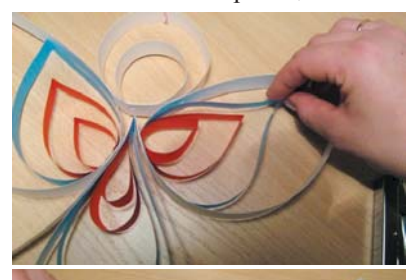

Якщо тобі важко тримати всі нескріплені смужечки разом, можеш на кожному кроці робити це для кожної смужки окремо.

Крильце у нас вже є. Тепер треба його прикріпити до платячка. Зробити це варто якомога вище, адже саме до крилець ми будемо приєднувати голівку.

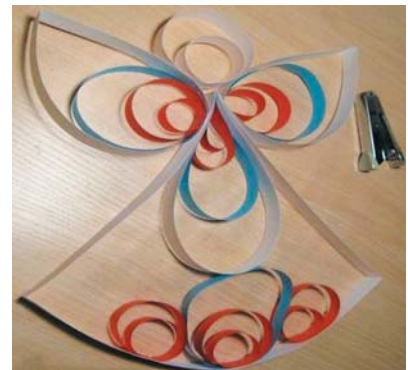
Тепер ти маєш так само виготовити друге крильце. Ти впораєшся!

Пропоную зробити наші крильця трішечки загостреними. Для цього варто зім'яти їхні краї. Верхня частина має бути трішки меншою. Те ж саме можна зробити із внутрішніми петельками крилець.

Крок 8

Приєднуємо голівку між крильцями. І знову нам допоможе степлер.

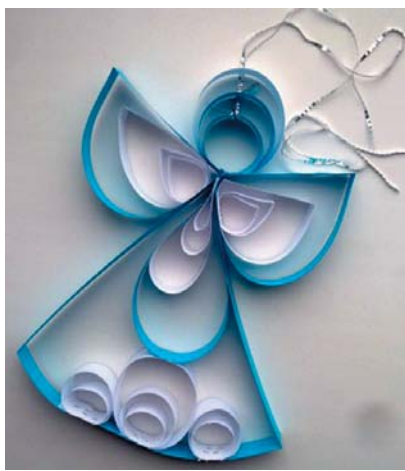

От і все! Янгол завітав до твого дому, а з ним – радість, щастя, здоров'я, успіх, надія, віра і любов!

Янгол у нас маленький – сантиметрів 40. Якщо бажаєш зробити меншого, використовуй папір лише формату А4. Від довгого краю відріж 6 смужок, від короткого – 10.

Крок 9

Такого поважного гостя твоєї оселі треба розмістити так, щоб він був на найпочеснішому місці. Візьми ниточку, вшили її так, як показано на малюнку. Янгола можна причепити до стелі, стіни, лампи. Він допоможе тобі створити у домі незабутню святкову атмосферу.

Різдво!.. Маленькі янголята спускаються з небес і сповіщають увесь світ про справжнє диво. Хочеш, щоб вони завітали до твоєї оселі? Це просто! До справи!

Нам потрібні: аркуш щільного креслярського паперу форматом А3 (щільність паперу важлива, тому що увесь виріб буде лише з паперу); аркуш паперу форматом А4; лінійка; ножиці; степлер.

Крок 1

Від довшого краю аркуша А3 відрізаємо 6 смужок завширшки 2 або 1,5 сантиметри. Не поспішай. Як каже народна мудрість, сім раз відміряй – один раз відріж.

Від довшого краю аркуша А4 відрізаємо 10 смужечок завширшки 1,5 сантиметри.

На картинці смужки різних кольорів. Це зроблено, щоб можна було відрізати великі смужки від маленьких. (Так легше навчитися). Тобі ж радимо використовувати папір одного – щонайбільше двох кольорів.

Крок 2

Беремо довгу смужку, згортаємо її так, щоб утворилася маленька петля. Кінці притримуємо пальцями. Загортаємо кінці смужки і з'єднуємо їх над маленькою петлею за допомогою степлера. Ця деталь буде головою нашого янгола.

Зимові свята

Мистецький проект «Не забувай зоряне небо»

Незвичайна виставка у фойє Дніпропетровського планетарію, тематикою якої стало зоряне небо, об'єднала національний живопис, скульптуру та дивовижну музику.

Художник-живописець **Расим Сейдімов** працює в стилі етно-модерн, поєднуючи східні архаїчні мотиви і сучасний дух інновації. Особливістю творчості художника, який представив експозицію «Палімпсести», є синтез візуального та музичного мистецтва.

Перформанс-художник **Михайло Маркін** – активний учасник андеграундного руху. Стилiстика його робіт – сюрреалізм. Скульптури митця «Грані сучасності» насичені ідеями масової культури і відбивають найзлободенніші проблеми суспільства.

Подивитися, послухати та відчувати новорічне зоряне небо можна у Дніпропетровську на Крутогірному узвозі 10.

Катерина КАРАСЬОВА

Еліна ЗАРЖИЦЬКА

Про козачку Ганну, її дітей та святого Миколая

Сталося це тоді*, коли козаки вирішили побудувати нову церкву у старому містечку – Самарі**.

Жила у Самарі козачка вдова Ганна з дітьми – дочкою та двома синами-близнюками. Чоловік її на Січі козакував, та вже років сім тому запропав. Усі ми люди, усі під Богом ходимо, так і його доля склалася – потрапив у полон до татар. А з Криму, з галер тих клятих, сам-один повертався.

Жінці від чоловіка тільки й залишилося, що діти – Оленка, Василько та Семенко. Ганна їх пестила, голубила й жаліла, працювати не змушувала. Хлопці цілісний день на вулиці гуляють. Набешкетують, сусіди на них, бува, скаржаться, а вона їм: «Йой, сусідоньки, гріх на душу не беріть, сиріт не ображайте!» Ті й підуть, як прийшли. Хлопці ж знову своє: собак ганяють, з іншими хлопцями б'ються, яблука з чужих садів обривають.

Доньці ж Ганна на свята завжди щось купить: чи намісто, чи стрічку у косу. Сидить дівчинка у хаті, у відро з водою зазирає – собою милується. Щоб матері допомогти – і не думає. Сусіди дивуються, а мати своє: «Нехай сирітка життю радіє, скільки зможе. Поки є в мене сили, мої діти не голодуватимуть».

Якось повесні***, пішла жінка до церкви – свічку за чоловіка поставити. Вона, бідолашна, все сподівалася, що не загинув він, то й ставила йому свічки тільки за здоров'я. Сама до церкви, а дитей вдома залишила, бо спали вони.

Ганна з двору, а на подвір'я дідок заходить. І такий старенький, і білий, наче снігом притрушений. Сорочка аж світиться. Торбинка за плечима легенька, за вітром летить. Зайшов до двору цей дідок і в двері стукає.

«Новорічні історії» ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ

В новорічній експозиції Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д.І. Яворницького представлено з тисячу найрізноманітніших експонатів: меблі, посуд, картини, рушники, ялинкові прикраси, побутові предмети, поштові листівки кінця XIX – середини XX ст.

Ялинкові прикраси (скляні, паперові, ватні, пластмасові, у формі персонажів улюблених казок, тварин, птахів, комах), традиційні новорічні інтер'єри різних років занурюють дорослих гостей у світ дитинства, а маленьким розповідають про історію країни, життя та мрії їхніх мам і татусів, бабусь і дідусів.

На виставці відтворено інтер'єри чотирьох традиційних для нашого краю помешкань різних часів: української селянської хати, будинку німецького колоніста, дворянської вітальні та радянської квартири. Там вже готові зустрічати свята: вітальні прикрашені, столи накриті – все ніби завмерло в очікуванні гостей.

Екскурсоводи розкажуть, як зародилася традиція святкувати Новий рік, звідки з'явився звичай прикрашати дерева, якими були іграшки, чи завжди Дід Мороз був добрим персонажем.

Відвідувачі дізнаються про те, що Новий рік не завжди святкували взимку, а зелене дерево наряджали не лише на це свято, скільки страв стояло на різдвяному столі українців, чим традиційно прикрашали ялинку в Німеччині, як святкували Різдвяні свята в Катеринославі та новорічні – у Дніпропетровську.

Усі знають, що в музеї не можна нічого чіпати руками та голосно розмовляти, але цього разу все буде по-іншому. Дітям запропонують прикрасити ялинку яблуками, бубликами та горіхами – так, як колись робили наші предки. На інше дерево школярі повісять різнокольорові стрічки, подібно тому як колись прикрашали на весіллях. Емоційно та голосно діти обиратимуть свого кошового отамана, вибори якого у запорізьких козаків відбувалися 1 січня.

Екскурсія триватиме годину. Перед відвідуванням музею потрібно дати заявку за телефоном (0562) 46-34-22, а ще – вивчити кілька колядок.

«Різдвяна зірка» В «ЛІТЕРАТУРНОМУ ПРИДНІПРОВ'І»

Вихованці дніпропетровських мистецьких шкіл представили 85 творчих робіт в техніках живопису, графіки та декоративного мистецтва. Над кожною з них діти віком від 9 до 16 років працювали з величезним натхненням. Їхні яскраві та різноманітні роботи відтворюють чудові картини новорічних свят. На них зображено зимові забави, яскраві подарунки, святкування Нового року та Різдва Христового. Фантазія юних митців не знає меж, – тож і дорослі відвідувачі експозиції можуть поринути в казковий світ дитинства.

Урочисте відкриття виставки супроводжували музичні презентації. Українські народні пісні, інструментальні композиції у виконанні юних скрипалів та бандуристів створили піднесений настрій теплої родинної свята. Для відвідувачів музею працюють майстер-класи з оригами.

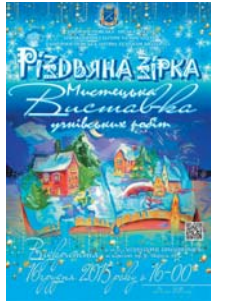
ХУДОЖНИЙ МУЗЕЙ ДАРУЄ СВЯТКОВИЙ НАСТРІЙ

Напередодні нового року у Дніпропетровському художньому музеї відбудеться низка лекцій, конкурсів та квестів, присвячених зимовій тематиці.

Тут відвідувачів знайомлять зі звичаями, обрядами та правилами життя Святого Миколая, навчають розписувати пряники, створювати ексклюзивні ялинкові прикраси та власні картини, розмальовувати тканину у техніці «батик».

Також у музеї проводять майстер-клас зі створення новорічного образу, допомагають обрати вбрання та прикраси. Розклад майстер-класів – на сайті музею.

За інформацією музеїв

мудрого знахаря. Чи тому хлопчина сподобався, чи розгледів він щось у Семені, тільки взяв його за учня.

Як розійшлися диточки по науках, виконала Ганна свою обітницю: усі гроші, що в неї були, на нову церкву віддала. Віддала, а наступного дня повернувся її чоловік, та ще й із грошима великими. Визволили його козаки-побратими з неволі, а на зворотному шляху добряче пошарпали галери татарські – й здобич велику мали.

А грошей тих не на церкву – на собор вистачило****. Величний, з дев'ятьма банями і без жодного цвяха. Та він і досі стоїть. Ви приїжджайте до нас, ласкаво просимо!

* Сталося це тоді – у 1773 році.

** Самара – сучасне місто Новомосковськ Дніпропетровської області.

*** Повесні – 22 травня теж святкується день святого Миколая.

**** Вигадка автора. Собор було побудовано за ініціативою паланкової старшини (місто Самарь було центром Самарської паланки, однієї з найбагатших на Запоріжжі).

Зі збірника «Великий Луг над Дніпром. Казки та легенди» Еліни Заржицької

Раз постукав – ніхто не відповідає. Другий – теж. Він з усіх старечих сил як загрыкотить!

Нарешті діти почули, за хвилину чи дві двері відчинили, дивляться: дідок незнайомий.

– Ти хто? – похмуро питають близнюки. Їм, бач, не сподобалося, що розбудили їх.

– Подорожній я, – мовить дідок тремтячим голосом. – Два дні нічого не їв. То хотів у хазяйки шматочок хлібця попросити.

А тут і Оленка вдяглася. Виходить, і так собі зверхньо:

– Багато вас, – каже, – тут походить. Наша матуся дні й ночі працює, щоб нам добре жилося. Навіщо нам якісь чужинці?

А дідок знову просить, і так жалісно. Василько із Семенком презирнулися, один одного підштовхують, дідка виганяти готуються. А сестрі набридло слухати старого: вона мерщій до хати, схопила суху шкоринку, вибігла і дідусеві під ноги кинула.

– Бери, – кричить, – старий, і не набридай!

Піднімає дідусь шкоринку і привмляє:

– Пізнаєш щастя тільки тоді, коли задля людей старцювати станеш.

Злякалася дівчина, за спинами братів сховалася. Василько озлився, кричить.

– Ти навіщо, баран вфлємський, нашу сестру образив? Ось ми тобі зараз...

Семенко вже й камінь схопив, у дідуса кидати збирається. Той лише зиркнув – вони і завмерли. Старий головою похитав і каже Василеві:

– Іноді словом можна вразити сильніше, ніж зброєю. Зрозумієш – твоє щастя, не зрозумієш – згинеш. – І до Семена повер-

тається: – А в тебе на долі написано, що душоубом маєш стати, ой лихо-лишенько!

І пішов собі. А вони, наче остовпілі, самими очима кліпають.

Прийшла мати з церкви, а діти до неї. Хлипають, налякані, допомаги просять. Жінка по сусідах, чи не бачили, мовляв, дідка, такого і такого? Усі лише дивуються. «Не проходив, – кажуть, – і не бачили».

З того дня змінилися діти. Тихі стали, матері допомагають, розмовляють ввічливо, щоранку до церкви ходять – гріх замолюють, бо образили стару людину.

Ганна й зовсім змарніла, все лиха чекає. До панотця бігає, вже й обітницю дала: як мине дітей біда, то вона всі гроші, що від чоловіка залишилися, на нову церкву віддасть.

Минуло чи п'ять місяців, чи шість, зима прийшла і почали усі діти чекати на подарунки від святого Миколая. Кожен мріє щось за свою гарну поведінку отримати. Тільки у Ганни діти ні на що не чекають. «Нам, – кажуть, – нічого й сподіватися. Погано поводитися ми у цьому році. Нас свяятий Миколай або обмине, або покарає».

У святкову ніч помолились вони і спати полягали. І наснилося Ганні таке. Ніби приходить до неї дідусь старенький. І такий білий,

Шановний друже, давно вже є потреба бачити в нашому місті пам'ятник українському пророку духовному генію Тарасу Григоровичу Шевченку, аби Синельниківська земля збагатилася святим місцем, куди вдячні нащадки могли б приносити квіти і «незлим тихим словом» пом'янути Тараса, який усе життя і величезний талант віддав рідній Україні.

Для втілення цієї мрії автор-упорядник коштів, одержані від продажу книги «З любов'ю до Тараса», має намір використати на

спорудження пам'ятника Тарасу Шевченку в рідному місті Синельникове.

Очі можуть придбати книгу в автора (тел.: 067 6472246) вартістю 100 і більше гривень за готівку або через спецрахунок в Приватбанку № 5168 7556 1230 9761.

Ваша благодійна участь буде кроком до здійснення цієї мети.

З повагою

Валентин ВАСИЛЕНКО

До глибини душі мене схвилювала, розчулила до сліз книжка

«З любов'ю до Тараса»

Її упорядкував і видав гідний високого пошанування і поваги п. Валентин Василенко. Хоч він і не гуманітарій за фахом і людиною уже в літах, але скільки в нього енергії, хисту, працездатності, а, головне, патріотизму, щоб створити такий багатограний фоліант до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, що свідчить про нашу невмирущість і незнищенність. Тарас Шевченко – пророк, наша скеля, наш проводир, наш дороговказ. (дивись «Десять найголовніших заповідей Тараса Шевченка»). Уклав Іван Шпигель, стор. 221).

Коли я прочитала цю книжку, то мене наче вітром повіяло з Великої України, образ якої витворився і закарбувався в моїй душі ще змалечку з розмов моїх батьків, родичів у селі Лозівці Збараського повіту (тепер Підволочиського району), що на Тернопільщині, де в кожній хаті тоді був «Кобзар» і портрет Шевченка на стіні, де 1912 р. до 100-ліття від дня народження Т. Шевченка поставили пам'ятник поетові. Ініціатором його створення був брат моєї бабусі по татові Гнат Чернявський. Цей пам'ятник зруйнували російські солдати у 1914 р. За Польщі, 1926 р. пам'ятник відновили. Проте, вже 1930 р. під час пацифікації його знищили польські окупанти. Втретє пам'ятник відновлений 1960 р. (до 100-річчя від дня смерті поета). З цієї нагоди Дмитро Павличко написав вірш «На відкриття пам'ятника Т. Шевченка в селі Лозівці».

Коли книжку «З любов'ю до Тараса» передала мені для ознайомлення Жанна Андріївна, я навмання розгорнула її на стор. 102, а там – нечуваний матеріал «Тарасова груша» заслуженої вчительки України із Запоріжжя Любові Гавриленко, яка щорічно з творчою групою «Пам'ять серця» при Запорізькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти проводить уроки пам'яті біля Тарасової груші, під якою, за легендою, відпочивав Тарас Шевченко, перебуваючи на Хортиці у 1843 р.

Дуже цікавим є текст «Тарасова могила». Дуже прошу автора надрукувати цей матеріал у «Літературній Україні» разом із «Картою старого русла Дніпра» і «Сарматською могилою», про яку писав Шевченко у «Заповіті».

Вражає велика кількість авторів. Серед них: ветерани праці, учителі, люди різних професій, студенти, школярі.

Цікавим є цикл віршів учителя вищої категорії Людмили Дем'яненко зі Славгорода «Автопортретна Шевченкіана» – (аналогія до поеми-роздумів Романа Лубківського). Ці вірші дуже доречні у позакласній роботі з учнями.

Студент Дніпропетровського національного університету Тарас Білоус навчається на фізико-математичному факультеті, але захоплюється кравповим малюнком (дуже рідкісний жанр образотворчого мистецтва – пуантілізм) і демонструє в книжці прекрасний портрет Т. Шевченка. Захоплюють уміщені в книжці творчі роботи клубу «Муліне» із Синельникового, а також Шевченкіана Надії Цимбалюк.

Було б добре, якби ця книжка була хоча б у кожній районній бібліотеці. А оскільки це мрія, то варто хоч деякі матеріали друкувати у періодиці.

Ще раз мій щирий респект упорядникові п. Василенкові.

Дай йому, Боже, здоров'я і Многая літ!

Віра САМОДАЛА, с. Лозівка
Підволочиського р-ну Тернопільської обл.
28 листопада 2015 р.

До 170-ї річниці «ЗАПОВІТУ» Тараса ШЕВЧЕНКА

*І мене в сем'ї великій,
В сем'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.*

Тарас Шевченко

Патріотична громадськість щороку урочисто відзначає пам'ятні дати, пов'язані з визначними подіями в житті та творчості Тараса Шевченка. Відзначає за велінням розуму і серця, бо усвідомлює: не народжувала ще українська земля людей видатніших і значніших за нього!

«Заповіт» – один із знакових творів у літературній спадщині Тараса Шевченка і загалом у нашій літературі. Сплинуло чимало часу, але й тепер «Заповіт» сприймається як своєрідний суспільно-політичний маніфест, звернений до розуму й серця українського народу.

Про величезну популярність «Заповіту» свідчить той факт, що на його слова створено понад 60 музичних інтерпретацій. Текст поклали на музику чимало композиторів, передаючи урочисту велич поетового слова.

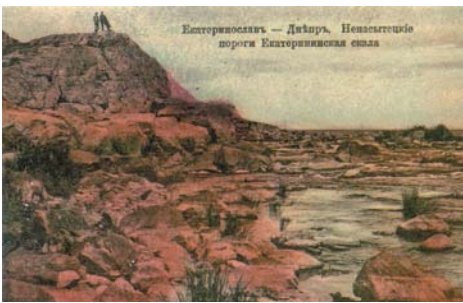
«Заповіт» відомий далеко за межами України. Його читають у всьому світі – українською й у перекладах на майже двісті різних мов.

Цензурні утиски не дозволяли друкувати твір, тому що він закликав народ до боротьби проти царського самодержавства. У повному обсязі «Заповіт» був надрукований у Російській імперії лише 1907 р.

Історія створення «Заповіту»

Жовтень і грудень 1845 року – пора чи не найвищого натхнення, творчого злету поета: було написано п'ятнадцять творів, різних за тематикою і жанровою належністю.

На початку грудня 1845 р., повертаючись на Переяславщину від Віктора Закревського, поет захворів. Зупинився він у доброго і гостинного поміщика Степана Самойлова в с. В'юнище, що за 9 км від Переяслава. Його хвороба – запалення легень – у той час невиліковувалася.

Саме тоді, у важку для поета ніч 24 на 25 грудня 1845 р. (за новим стилем з 5 на 6 січня 1846 р.), і був написаний славнозвісний «Заповіт» – ця бентежна літературна пам'ятка, що свідчить, якою палкою і немеркнутою любов'ю до пригноблених палало серце великого поета.

*Як умру, то поховайте
Мене на могилі
Серед степу широкого
На Україні милій,
Щоб лани широкого полі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.*

Поховайте мене на могилі

Цей вислів для сучасного читача може здатися дивним, адже ми ховаємо небіжчиків на кладовищах. Проте, на території України є величезна кількість могил, де поховані як героїчні захисники, так і незлічені вороги цієї землі, що шукали тут здобич та наживу.

Іван Нечуй-Левицький писав: «На тих горах скрізь стримлять козацькі могили, куди тільки кинеш оком. Ввесь край ніби якийсь здорове кладовище, де похований цілий народ, де під безлічними могилами похована українська воля».

Тарас Шевченко знову і знову повертається до характеристики численних могил і курганів на берегах Дніпра. В повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали» він пише:

«Что же говорят пытливого потомку эти частые могилы на берегах Днепра? Они говорят о рабстве и свободе... А моя прекрасная, могучая вольнолюбивая Украина туго начиняла своим вольным и вражьи́м трупом неисчисляемые огромные курганы. Она своей славы на поталу не давала, ворага деспота под ноги топтала и свободная, нерасстеленная умирала. Вот что значат могилы и руины. Не напрасно грустны и унылы ваши песни, задумчивые земляки мои. Их сложила свобода, а пела тяжелая одинокая неволя».

Працюючи в Археологічній комісії, Шевченко звернув увагу на те, що в розкопаних могилах було кілька поховань, які переважно розміщувалися ярусами: в основі – давніші, а доверху – пізніші. Це, напевне, і зродило в поета думку про те, аби по смерті поховали його за прадавнім козацьким звичаєм у тій могилі, де сплять вічним сном героїчні оборонці рідної землі, які в боротьбі з ворогом віддали найдорожче – своє життя.

Тож, коли тяжкохворий Тарас у своєму 31-річному віці писав «Заповіт», душу колишнього кріпака зігрівало усвідомлення того,

що він встигнув два роки тому здійснити свою заповітну мрію – подорож козацькими шляхами. Мандруючи правим берегом Дніпра до козацької Хортиці, він на власні очі побачив Дніпрові пороги та найбільший, найгірший із них – Ревучий, або Ненасищець, Дід-пори́г. Можемо уявити, яке враження справили на чутливу душу поета і художника страшний клекіт і шум гранітного порога і мальовничі красиви лівого пологого берега та степи з розкиданими сивими могилами.

Тарасова могила

Ця чудова місцевість розташована в селі Василівка-на-Дніпрі Синельниківського району. Отже, місцем свого останнього земного пристанища, згідно із «Заповітом», Тарас хотів мати одну з багатьох степових могил. Дякуючи краєзнавцям, особливо вчительці Людмилі Ленді, історикам і письменникам Дніпропетровщини, ця степова стародавня могила знайдена. З її висоти все видно так, як написано у вірші «Як умру, то поховайте...».

Звісно, захоронення праху Тараса Шевченка в Каневі на Чернечій горі здійснювалося спонтанно. Проте, якби тоді друзі поета не послухали троюрідного брата Тараса – Варфоломія, а звернулися до його «Заповіту», то ймовірно пароплав «Кременчук», на якому везли труну покійника, причалив би до берега села Василівки, де в той час ще ревів Дніпровий поріг «Ревучий» і височіла вікова могила, про яку писав поет у своєму «Заповіті». Вона й до цього часу височить над ланами широкого полі, над «Дніпром і кручами» – жде, виглядає нас – «славних пращів великих правнуків поганих».

У 50-ті роки минулого століття я працював головою колгоспу в цьому селі, але ніколи не думав і не гадав, що серед 29 розкиданих по колгоспному степу стародавніх могил є могила, яку описав Шевченко у своєму «Заповіті».

Ми, синельниківці, пишаємося тим, що Тарас Шевченко мав дотичність до нашого мальовничого краю, що й благовістило народження відомого «Заповіту». І хоч ми, нащадки, не виконали його заповітне бажання, душа його з нами. Не кожному місцю Придніпров'я судилося мати так близько велич Великого Кобзаря, осягнути його сутність, як національного світоча і Пророка.

Нехай ця Шевченкова могила, що перебуває під державною охороною, стане нагадуванням про Великого Кобзаря, нехай надирає молодь жити як Шевченко, думати як Шевченко, діяти як Шевченко.

Нехай у Шевченкові дні знову бринять Кобзареві струни, благословляючи нас на звитягу!

Валентин ВАСИЛЕНКО,
Синельникове, автор-упорядник
видання «З любов'ю до Тараса»
До 200-річчя від дня народження
Т.Г. Шевченка»